

Presseklip: Kristeligt Dagblad, onsdag den 19. maj 2010.

Folkekirken sjusker med pædofilitjek

Kristeligt Dagblad 19. maj 2010, 1. sektion, side 1

Af Laura Elisabeth Schnabel og Tobias Stern Johansen

Hvert tredje sogn har ikke indhentet børneattester på alle medarbejdere, der har med børn at gøre. Biskopper erkender problemet, mens kirkeministeren afviser Mennesker, der er dømt for seksuelle overgreb på mindreårige, kan uden problemer involvere sig i arbejde med børn i en lang række af landets folkekirkesorger. Hvert tredje menighedsråd har nemlig ikke indhentet børneattester på alle medarbejdere, der arbejder med børn under 15 år, og som blev ansat eller beskæftiget, efter at loven om indhentelse af børneattester trådte i kraft i 2005.

Det viser en rundringning til 30 menighedsråd jævnt fordelt blandt alle landets stifter foretaget af Kristeligt Dagblad.

Dermed bryder mange menighedsråd loven, til trods for at daværende kirkeminister Bertel Haarder (V) i 2006 indskærpede kravet om at indhente børneattester over for folkekirkens præster og menighedsråd, da en lignende undersøgelse afslørede sløseri.

Aulum Sogn i Viborg Stift er et af de sogne, der ikke har indhentet børneattest på en medhjælper, der har med børn at gøre - og menighedsrådet agter heller ikke at gøre det, oplyser formand Arne Berg.

Både i Fyens Stift, Ribe Stift og Haderslev Stift har der inden for de seneste 15 år været sager om seksuelle krænkelse begået af kirkelige medarbejdere. Flere af landets biskopper medgiver, at de manglende børneattester er et alvorligt problem for folkekirken .

Det er lovpligtigt, så vi kan ikke have, at nogle menighedsråd ikke indhenter børneattester. Vi holder loven i folkekirken . Jeg skal være den første til at tjekke op på det, siger biskop i Ribe Stift Elisabeth Dons Christensen. Flere børneorganisationer kritiserede for nylig den katolske kirkes håndtering af sager om seksuelle overgreb, og organisationerne retter nu samme kritik mod folkekirken . Ved ikke at indhente børneattester giver vores statskirke tidligere dømte pædofile et potentielt helle, hvor de kan søge hen, mener formand for Børns Vilkår Peter Albæk. Og ifølge Red Barnets psykolog Kuno Sørensen står kirkeminister Birthe Rønn Hornbech (V) med ansvaret for, at menighedsråd ikke følger loven.

Det er et rigtig skidt tal, og det er kritisabelt, at man ikke fra centralt hold har sørget for at give de enkelte menighedsråd de nødvendige instrukser til at indhente børneattester. Mange er uvant med denne opgave og ved ikke, hvad man skal gøre, hvis der er pletter på børneattester, siger Kuno Sørensen.

Kirkeministeren bør også lægge pres på de menighedsråd, der ikke overholder loven.

Det mener dr.phil. i psykologi med speciale i børn og unge og tidligere medlem af Børnerådet Per Schultz Jørgensen, der efterlyser, at folkekirken laver kampagner, som man har gjort det i idrætslivet, hvor 96 procent af klubber og foreninger i dag indhenter attester på nye trænere.

Det er jo hele kirkens renommé, der står på spil. Ofte er de sidste 10 procent af en gruppe næsten ikke til at få ud af hullerne. De skal lokkes og måske endda trues til at komme med - blandt andet ved en personlig opringning fra Kirkeministeriet , siger Per Schultz Jørgensen.

Kirkeminister Birthe Rønn Hornbech afviser helt, at der er et problem:

Der er udstedt klare regler om, hvornår menighedsrådene skal indhente børneattester, og sådan er det. Jeg er af den opfattelse, at menighedsrådene retter sig efter reglerne. Jeg ser slet ingen grund til, at de ikke skulle gøre det, siger hun.

johansen@kristeligt-dagblad.dk

schnabel@kristeligt-dagblad.dk

baggrund side 9

Er folkekirken for børn?

Kristeligt Dagblad 19. maj 2010, 1. sektion, side 9

Af Tobias Stern Johansen og Laura Elisabeth Schnabel

BØRNEATTESTER: Fem år efter indførelsen af loven om pædofilitjek kan mange af folkekirkens menighedsråd stadig ikke garantere, at kirken frasorterer mennesker med en plettet børneattest. Anklager om seksuelle overgreb i den katolske kirke får dog flere til at skride til handling Snusfornuft, civil udydighed eller total uvidenhed omkring loven.

Begrundelserne er mange, men resultatet det samme: Folkekirken har ikke styr på pædofilitjek af sine medarbejdere. Selvom menighedsrådene siden 2005 har været forpligtet ved lov til at indhente børneattester på personer, der har direkte kontakt til børn under 15 år, efterlever hvert tredje sogn stadig ikke dette krav. Det viser en rundspørge, som Kristeligt Dagblad har foretaget blandt 30 menighedsråd fordelt på de 10 stifter i Danmark. Nogle menighedsråd indhenter kun attester på de lønnede ansatte og ikke på kirkens frivillige medarbejdere. Andre kender ikke til deres lovpligtige ansvar om at indhente børneattester, mens atter andre helt afviser at opfylde lovkravet.

Kirken gør dermed ikke, hvad der står i dens magt for at undersøge, om en person, som står til ansættelse, har fået en dom for at forgribe sig på børn, eller om vedkommende har andre sædelighedsforbrydelser mod børn på samvittigheden. Og det til trods for, at der har været sager om overgreb i folkekirken inden for de seneste år. I Ribe Stift er en kirkefunktionær inden for de sidste 10 år blevet afskediget, fordi vedkommende havde begået overgreb. En ansat ved Fyens Stift blev politianmeldt, men ikke dømt, for seksuel krænkelse for godt 15 år siden. Og i Haderslev Stift blev en kirkemedarbejder i 2008 fritstillet, efter at personen fik en betinget dom for at

Presseklip: Kristeligt Dagblad, onsdag den 19. maj 2010.

downloadede pornografiske film med mindreårige piger fra internettet.

Folkekirkens sløseri fik i 2006 daværende kirkeminister Bertel Haarder (V) til at løfte pegefingern over for landets godt 2000 menighedsråd. Bertel Haarder indskærpede over for kirkerne, at de skulle sørge for at indhente attester, efter at Kristeligt Dagblad skrev, at to ud af tre sogne ikke tjekkede deres medarbejdere. Folkekirken har altså oppe sig de seneste fire år, ligesom tal fra Det Centrale Kriminalregister viser, at der generelt bliver indhentet flere og flere børneattester, siden loven trådte i kraft. I 2006 blev der indhentet godt 172.000 børneattester, og det tal steg i 2009 til 239.000. Tilsvarende er antallet af attester, som indeholder domme for sædelighedsforbrydelser mod mindreårige, steget fra 21 i 2006 til 63 i 2009.

Trods fremgangen er biskopper, børneorganisationer og forskere i kirkeret enige om, at menighedsrådenes manglende overholdelse af loven er uacceptabel.

Vi skal have styr på det her. Vi skal omhyggeligt sørge for at indhente børneattester på alle nye medarbejdere, og vi må derfor se at få indskærpet over for menighedsrådene, at de har pligt til det ligesom alle andre, siger Fyns biskop, Kresten Drejergaard, der bakkes op af sin kollega i Ribe Stift, biskop Elisabeth Dons Christensen. Nogle menighedsråd fører en form for selv-tægt ved selv at vurdere, om der er grund til at indhente attester. Er der eksempelvis tale om ældre kvinder, forældre eller ansvarlige personer, bliver der ikke nødvendigvis sendt bud efter en børneattest.

Vi har ikke indhentet børneattester på de to medarbejdere, der har med minikonfirmanderne at gøre, og jeg vil tro, at det er irrelevant, fordi det er to kvindelige pensionerede skolelærere, som vi kender godt. Men hvis vi fik tilknyttet en ny medarbejderstab, ville vi gøre det, siger Harry Hansen, menighedsrådsformand i Ansager Kirke i Ribe Stift.

Men netop den slags forklaringer fik Christiansborg til at lovgive på området - og forklaringerne kan ikke erstatte loven, understreger professor i religion, ret og samfund Lisbet Christoffersen fra Roskilde Universitet.

Grunden til, at Folketinget vedtog en lov, som gav institutioner pligt til at indhente børneattester, var præcis den type begrundelser - at vi kender vores medarbejdere, eller at de er kvinder eller ældre mennesker. Denne pligt gælder for alle offentlige institutioner, herunder menighedsråd, og for alle medarbejdere, der har med børn at gøre, uanset køn eller alder. Det har den saglighed bag sig, at seksuelt misbrug ikke er begrænset til unge mænd, men også udøves af kvinder og ældre mænd, siger hun.

Ph.d. og seniorforsker i kirkeret og retsteologi Kristine Garde kommer med lignende kritik:

Den form for selv-tægt er uacceptabel. Lovligt valgte menighedsråd har pligt til at følge lovgivningen og kan derfor ikke træffe beslutninger, der bryder loven. I betragtning af den omfattende omtale, seksuelle overgreb især inden for den katolske kirke har fået i medierne, må de fleste menighedsråd i folkekirken være klar over, hvad der er anliggendet med loven - at undgå, at børn under 15 år udsættes for seksuelle krænkelse, siger hun.

Og der kan være god grund til at følge reglerne. For oplysningerne i børneattesten bliver stående længere end de oplysninger, der fremgår af straffeattesten. Det oplyser Lise-Lotte Christensen, afdelingsleder ved Det Centrale Kriminalregister.

Man kan godt have en ren straffeattest, men en tilføjelse i børneattesten. De grove forbrydelser står der i 20 år eller mere, og lige så længe vi har dem stående, kan vi videregive dem. Eksempelvis står samleje med et barn under 12 år der, til personen er 80 år gammel, mens samleje med et barn fra 12 til 15 år står der i 20 år, siger hun.

Fraværet af børneattester behøver dog ikke at bunde i modvilje mod lovkravet, men kan også skyldes, at Kirkeministeriets bekendtgørelse om loven simpelthen er for kringlet og derfor vanskelig at tyde for menighedsrådene. Eksempelvis har menighedsråd ikke nærlæst paragrafferne og ved derfor ikke, at der skal indhentes børneattest, inden menighedsrådene ansætter personer, der skal have med børn at gøre:

Vi har lige ansat en graver og en organist - dem har vi ikke indhentet børneattest på, for det er så nyt endnu. Men når reglerne siger, vi skal, så gør vi det, siger menighedsrådsformand i Balle Sogn i Aarhus Stift Tom Ebbe Jakobsen.

Det dårlige kendskab til lovens bogstav falder tilbage på Kirkeministeriet, der ifølge Red Barnets psykolog Kuno Sørensen i langt højere grad bør hjælpe menighedsrådene med vejledning om, hvordan proceduren gribes an, og hvad loven helt præcist indebærer. Det er kirkeretsekspert Lisbet Christoffersen enig i.

Man kan ikke vejlede for meget, og derfor ligger det også i lovgivningen, at der skal gives al den vejledning, der kan, inden folkekirken griber til tvangsmidler. Der laves ekstremt meget lovgivning, og det er ikke sikkert, at menighedsrådene lige har opdaget disse krav. I første omgang skal Kirkeministeriet derfor vejlede menighedsrådene, siger hun og tilføjer, at menighedsråd kan blive straffet, hvis de ikke overholder loven - med henvisning til Bekendtgørelse af lov om menighedsråd.

Hvis et menighedsråd ikke vil indhente børneattester, så kan stiftsøvrigheden sætte den beslutning ud af kraft og i sidste ende pålægge menighedsrådet at indhente børneattester for eksempel ved tvangsbøde, siger hun.

Et af de sogne er Aulum Sogn i Viborg Stift, hvor menighedsrådet ifølge formand Arne Berg ikke agter at indhente børneattest på en medhjælper ved minikonfirmandundervisningen.

Også i Frihavnskirken i København har man bevidst fravalgt at indhente børneattester - dog har anklager om seksuelle overgreb på børn i den katolske kirke fået menighedsrådet til at tænke sig om en ekstra gang.

Det er modne og ansvarlige medarbejdere, vi har ansat, og vi følger godt med i deres arbejde. Derfor har vi ikke set nogen grund til at indhente børneattester. Men i lyset af hele balladen i den katolske kirke tager vi sagen op på næste menighedsrådsmøde, siger menighedsrådsformand Knud Frisenborg Marker.

Balladen omkring den katolske kirke i Danmark, hvor politiet har modtaget 25 anmeldelser om seksuelle overgreb, og hvor tre præster er fritillet efter anklager om sexovergreb, får ligefrem nogle folkekirkelige sogne til at overveje at gøre mere, end loven kræver.

Vi indhenter ikke på de forældre, der kun hjælper til med børnepasning under gudstjenesterne få gange om året. Det er vi jo ikke forpligtede til. Men efter alt det med den katolske kirke overvejer vi at få attester på alle, der har det mindste med børn og unge at gøre, siger Jens Kristian Nielsen, menighedsrådsformand ved Sankt Peders Kirke i Slagelse.

Presseklip: Kristeligt Dagblad, onsdag den 19. maj 2010.

Ligesom den katolske kirke nu har valgt at indhente børneattester på samtlige katolske præster - også på dem, der er ansat før lovens indførelse i 2005 - vil flere af de menighedsrådsformænd i folkekirken, som Kristeligt Dagblad har talt med, nu indhente attester på samtlige medarbejdere og frivillige i kirken.

Ifølge Peter Lodberg, teologilektor og ph.d. ved Aarhus Universitet, virker balladen omkring den katolske kirke som en påmindelse for folkekirken om at få ryddet op i eget bagland.

Det er et forsøg på at være på forkant med udviklingen og komme en eventuel kritik i forkøbet. For der er så meget offentlig interesse omkring det her spørgsmål, både i medierne og blandt befolkningen. Man ved, at man kan miste troværdighed i befolkningens øjne, hvis ikke man har styr på de her attester. Det har vi jo set med den katolske kirke. Så er det bedre at være på den sikre side og indhente på alle, siger Peter Lodberg.

johansen@kristeligt-dagblad.dk

schnabel@kristeligt-dagblad.dk

Det har slet ikke været i mine tanker at indhente børneattester, men ved juniorklubben har præsten sørget for, at det er i orden. Vi har en organist, der leder børnekoret. Hende har vi ikke indhentet børneattest på. Hun er ansat juli 2009. Præstens kone hjælper til ved minikonfirmandterne. Hende har vi heller ikke indhentet børneattest på. Nu sørger vi for at få indhentet de attester og sætter det på som punkt på næste menighedsrådsmøde, så vi får tjekket op på, om alt er i orden.

Svend Kristensen, menighedsrådsformand i Kettrup Kirke, Aalborg Stift

Vi indhenter børneattester på alle lønnede medarbejdere i kirken, men ikke på de frivillige, der hjælper til. Det har vi faktisk ikke overvejet før nu. Men jeg kunne forestille mig at tage det op på et kommende menighedsrådsmøde.

Mogens Kjær Harregaard, menighedsrådsformand i Sct. Hans Kirke, Fyens Stift

Vi har indhentet på frivillige og ansatte, der har med børn at gøre, hvis de er ansat efter 2005. Vi har ingen ansat før 2005, der har med børn at gøre. Selvom det ikke er nogen garanti mod krænkelse, giver det god mening at have styr på, at man ikke har ansat eller beskæftiger mennesker, som er straffet for børnekrænkelser, hvis de skal arbejde med børn.

Karen Storgaard Larsen, menighedsrådsformand i Kristikirkens Sogn, Haderslev Stift

Fakta: BEKENDTGØRELSEN OM BØRNEATTESTER

Myndigheder og anerkendte og godkendte trossamfund/ menigheder med flere inden for Kirkeministeriets ressortområde skal indhente børneattest, inden de ansætter eller beskæftiger personer, der som led i udførelsen af deres opgaver skal have direkte kontakt med børn under 15 år.

Fakta: Sådan gjorde vi

Kristeligt Dagblad har i perioden den 16. april til den 10. maj kontaktet 30 menighedsråd fordelt på de 10 stifter. Vi har udvalgt sogne og kirker, der har at gøre med børn. Følgende har vi spurgt om: Har I indhentet børneattester på de ansatte og frivillige, der er beskæftiget i kirken efter lovens ikrafttrædelse i juni 2005? Hvornår er attesterne indhentet? Er der indhentet på dem, der er ansat eller beskæftiget, før loven i 2005 trådte i kraft? Overvejer I at indhente på samtlige medarbejdere - også på dem, der ikke har direkte med børn at gøre? Kristeligt Dagblad tager forbehold for, at det er en stikprøve, og tallene kan derfor ikke generaliseres til alle landets sogne, men give et øjebliksbillede forskellige steder i landet.

Se loven og udtalelser fra alle menighedsrådsformændene på

kristeligt-dagblad.dk